

Elevernes Folketingsvalg 2011

Evalueringsrapport

- Effekten på de unges demokratiske opmærksomhed, forståelse og engagement

Udarbejdet af:

Assembly Voting
Rued Langgaards Vej 7, 5D 07
2300 København S
www.valgeterdit.net

RESUMÉ	3
BAGGRUND	4
FORMÅL	5
METODE	6
VALIDITET OG KONKLUSION	6
DEMOKRATISK OPMÆRKSOMHED, FORSTÅELSE OG ENGAGEMENT	7
BEHOV FOR AT STYRKE DEMOKRATIET?	7
DET DEMOKRATISKE UDBYTTE	8
<i>ELEVERNES FOLKETINGSVALG OGSÅ I FREMTIDEN?</i>	9
DEN PRAKTISKE AFVIKLING	11
ELEVERNES FOLKETINGSVALG 2011 – EN GOD OPLEVELSE?	12
HVAD VAR DET BEDSTE?	12
HVAD KAN FORBEDRES?	13
KONKLUSION	13

Resumé

Elevernes Folketingsvalg 2011 blev afholdt i forbindelse med Folketingsvalget den 15. september 2011.

Projektet er et samarbejde mellem Danske Gymnasieelevers Sammenslutning (DGS), Danske Skoleelever, Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF) og Assembly Voting.

Med udgangspunkt i ønsket om et nationalt ungevalg, fik alle skoler og ungdomsuddannelser mulighed for at deltage. Således var der tilmeldt mere end 30.000 elever, da spillet blev sat i gang.

Det lykkedes at gennemføre et vellykket ungevalg, og denne rapport evaluere forløbet snarere end valgresultat m.v.

110 kontaktpersoner på de forskellige skoler er blevet bedt om at deltage i en spørgeskemaundersøgelse.

Generelt er der stor tilfredshed med *Elevernes Folketingsvalg 2011* blandt respondenterne. Både i forhold til elevernes demokratiske udbytte, hvor ungevalget har medvirket til større opmærksomhed, forståelse og engagement. Også i forhold til den praktiske afvikling og mulighed for både lokale, regionale og nationale valgresultater, er der tilfredshed.

Projektet blev sat i søen med henblik på at øge de unges demokratiske interesse. Med udgangspunkt i denne undersøgelse, skoler og uddannelsesstedernes engagement, mediernes interesse samt de politiske partiers velvilje må det siges, at det er lykkedes at øge den demokratiske interesse.

Der er således et godt fundament at bygge videre på i forhold til at afholde lignende nationale ungevalg ved fremtidige valg, Det er i hvert fald et ønske hos mange af respondenterne, at de også i fremtiden har mulighed for at gennemføre valg i stil med *Elevernes Folketingsvalg 2011*.

Baggrund

I Danmark er vi vandt til en stemmedeltagelse på mellem 80 og 90 pct. ved folketingsvalg. Vi ved fra andre lande, at dette ikke er nogen naturlov, og skal huske at demokratiet ikke er nogen selvfølge. Det skal øves og bruges aktivt. Eller som Hal Kock en gang udtalte: *"Hver ny generation skal vindes for demokratiet"*.

På den baggrund er det alarmerende, at der ved sidste regions- og kommunalvalg kun var 45 pct. af de stemmeberettigede mellem 19 og 24 år, der afgav deres stemme. Den kamp som Hal Koch påpegede er ikke vundet endnu.

Assembly Voting har i mere end to år kørt det demokratiske rollespil *VALGET ER DIT*, hvor folkeskolens ældste klasser og gymnasier har mulighed for at prøve en demokratisk valgkamp i praksis.

Spillet er bygget op omkring en række roller, som elever og studerende spiller. Det drejer sig om bl.a. politiske kandidater, kritiske vælgere, journalister m.fl. *VALGET ER DIT* løber typisk over en uge, og kan kombineres med temauger, eller indgå i et almindeligt undervisningsforløb. Assembly Voting har fået meget positive tilbagemeldinger fra de skoler, der har deltaget i spillet.

Læs mere på **www.valgeterdit.net**

Udover at arbejde med unges politiske interesse og forståelse, har Assembly Voting gennemført elektroniske lov- og vedtægtsbestemt valg siden 2001. Vi var således Danmarks første udbyder, og har gennemført mere end 250 valg, med mere end 4 mio. vælgere siden starten.

I forbindelse med Folketingsvalget 2011, har vi som de første fået tilladelse fra Indenrigsministeriet til at gennemføre forsøg med elektronisk stemmeafgivning sammen med en række samarbejdskommuner.

Læs mere om dette forsøg på **www.assemblyvoting.dk**

Med vores engagement i både unges demokratiske udvikling og det netop overståede folketingsvalg, var det oplagt at udnytte synergi effekterne fra begge projekter.

I samarbejde med Danske Gymnasieelevers Sammenslutning (DGS), Danske Skoleelever og Dansk Ungdoms Fællesråd, udviklede Assembly Voting derfor *Elevernes Folketingsvalg 2011*.

Der viste sig at være stor interesse for et sådant landsdækkende ungevalg, og således meldte mere end 110 skoler og uddannelsesinstitutioner sig til *Elevernes Folketingsvalg 2011*, med tilsammen mere end 30.000 elever og studerende.

Assembly Voting stillede afstemningssystem til rådighed og stod for opgørelsen af det landsdækkende resultat, som blev offentliggjort på valgdagen den 15. september kl. 12:00.

Formål

Formålet med *Elevernes Folketingsvalg 2011* var, i samarbejde med DGS og Danske Skoleelever, at øge de unges demokratiske opmærksomhed, forståelse og engagement.

Med andre ord ønsker vi at vinde den demokratiske kamp for demokratiet, sammen med den kommende generation af vælgere.

Målet har været at få så mange skoler i projektet som muligt. Det er sket med henblik på at afholde lignende nationale unge-valg i fremtiden. Vi tror at aktiviteter, som følger med en sådan valghandling er med til at øge interessen for demokratiet blandt de unge. På den måde kan vi anspore de unge til at bruge deres muligheder for indflydelse overalt i vores demokratiske samfund.

Udbyttet af disse tiltag skulle gerne være, at den kommende generation af vælgere, har øvet og trænet sig i at bruge demokratiet aktivt, så vi dermed har en generation klar, som er parate til at træde ind i demokratiets superliga.

Metode

Denne rapport bygger på et elektronisk spørgeskema, der er sendt ud til de deltagende skoler og uddannelsesinstitutioner.

I alt er spørgeskemaet sendt ud til 110 kontaktpersoner, der efterfølgende har haft mulighed for at videredistribuere til de lærere og underviser, som har været involveret i *Elevernes Folketingsvalg 2011*.

Data bygger altså på disse personers besvarelser og vurderinger af, i hvilken grad *Elevernes Folketingsvalg 2011* har påvirket de unges demokratiske opmærksomhed, forståelse og engagement.

Undersøgelsen løb fra den 22. september til den 31. september 2011. Vi har modtaget svar fra 81 respondenter, der har gennemført spørgeskemaet. Det giver os en svarprocent på 73,6 pct. i forhold til de 110 kontaktpersoner, der modtog skemaet.

Udover lidt indledende spørgsmål omkring, hvilken skole de tilhører er undersøgelsen delt ind i tre kategorier.

- Fire spørgsmål omhandlende Elevernes Folketingsvalg demokratiske indflydelse og påvirkning
- Fire spørgsmål omhandlende den konkrete oplevelse af processen
- To spørgsmål vedrørende lignende elevvalg i fremtiden

I nedenstående vil besvarelserne blive gennemgået, og der vil løbende blive kommenteret og analyseret på svarene.

Validitet og konklusion

De 81 besvarelser giver os mulighed for at konkludere på, hvordan Elevernes Folketingsvalg har påvirket de unges opfattelse af og forståelse for demokratiet.

Validiteten af undersøgelsen og respondenternes svar er god, forstået på den måde, at det udelukkende er personer, der har deltaget aktivt Elevernes Folketingsvalg 2011, som har svaret på spørgeskemaet. Det er dog ikke muligt, at generalisere og analysere udover de deltagende skoler og uddannelsesinstitutioner, da vi ikke har empiri fra skoler, der ikke har deltaget i Elevernes Folketingsvalg. Derfor kan vi udelukkende drage konklusioner for de deltagende skoler og uddannelsesinstitutioner.

Demokratisk opmærksomhed, forståelse og engagement

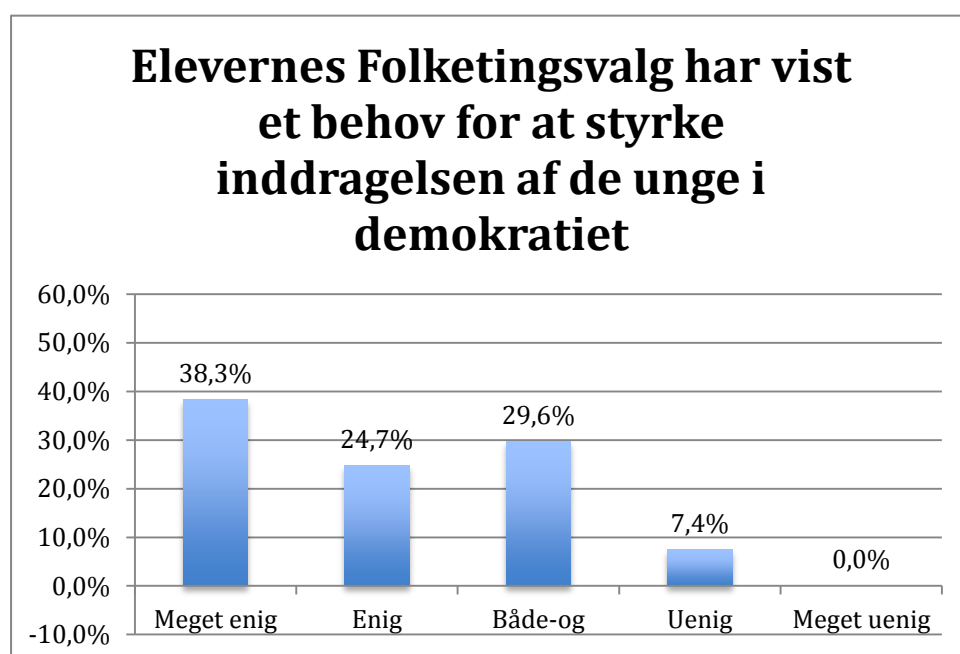
Dette afsnit præsenterer respondenternes svar angående elevernes demokratiske opmærksomhed, forståelse og engagement.

Respondenterne er også blevet bedt om at forholde sig til det elektroniske valgsystem, der blev benyttet.

Behov for at styrke demokratiet?

Respondenterne er blevet bedt om at forholde sig til, i hvilken grad *Elevernes Folketingsvalg* har synliggjort, at der er behov for at øge inddragelsen af unge i demokratiet.

I forbindelse med afholdes af *Elevernes Folketingsvalg* har mange skoler haft demokrati og folkestyre på dagsordenen. I den forbindelse har der vist sig et behov for at styrke inddragelsen af unge i demokratiet.

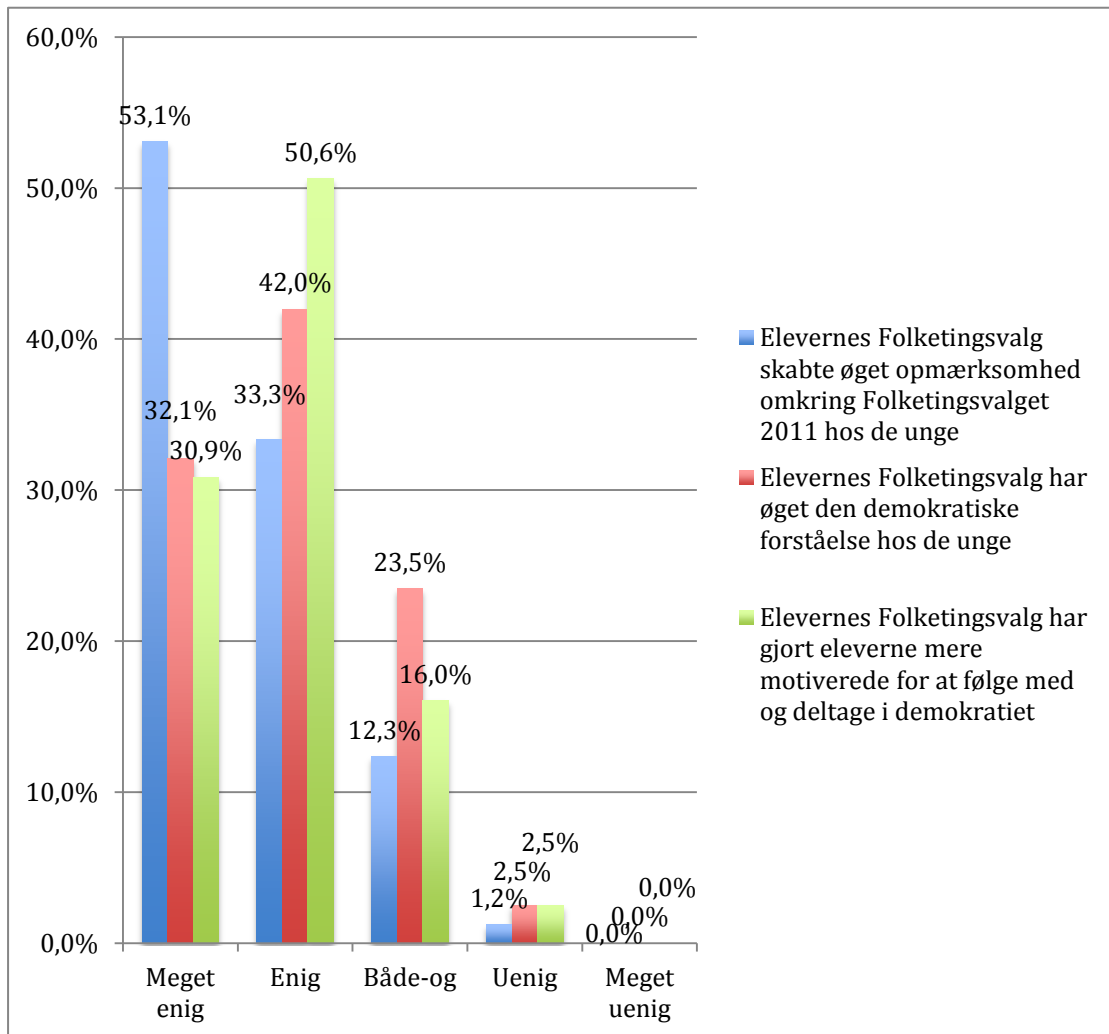
Som grafen viser, svarer mere end halvdelen af respondenter, at de er *meget enig* eller *enige* i, at de unges demokratiske inddragelse skal styrkes.

Respondenterne har svaret efter de har gennemført *Elevernes Folketingsvalg*, og i den henseende er det interessant at se, hvordan deltagelsen har medført et demokratisk udbytte blandt de unge.

Det demokratiske udbytte

Det står altså klart, at der er behov for at inddrage unge mennesker mere i demokratiet.

Elevernes Folketingsvalg har bl.a. til formål at styrke de unges demokratiske opmærksomhed, forståelse og engagement. Nedenstående graf viser, i hvor høj grad respondenterne vurderer at dette er tilfældet.

Som det fremgår, har *Elevernes Folketingvalg* bidraget positivt i forhold til de unges opmærksomhed, forståelse og lyst til engagement i demokratiet.

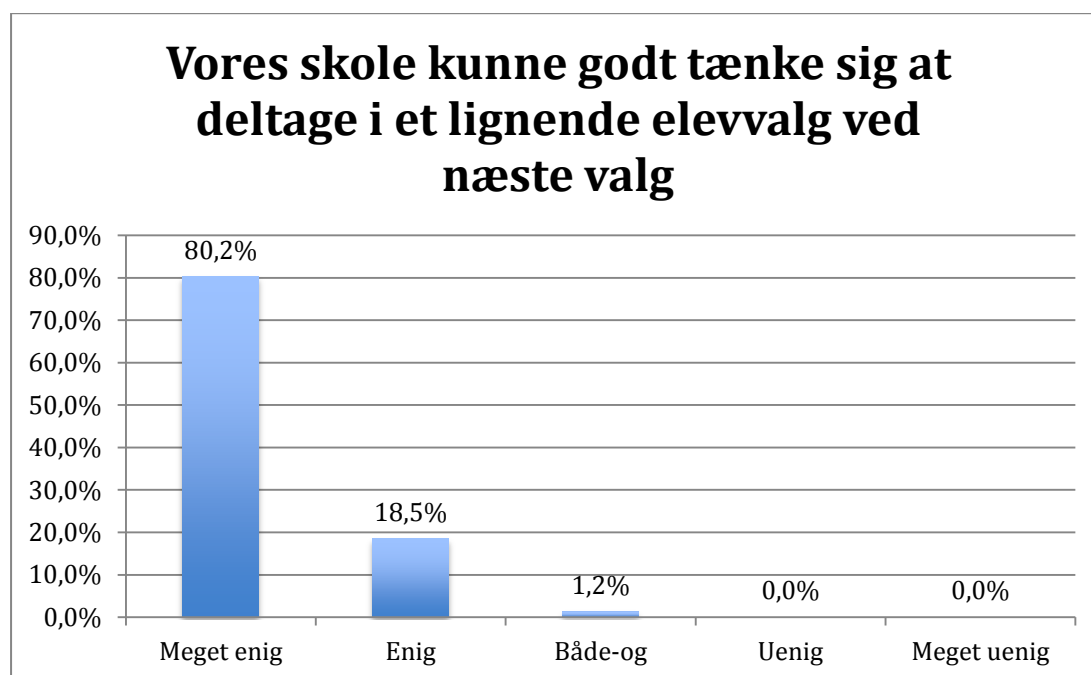
Mere en halvdelen af respondenterne svarer, at de er *meget enige* i, at *Elevernes Folketingsvalg* har skabt øget opmærksomhed om Folketingsvalget. Da bevidsthed og opmærksomhed er en forudsætning for forståelse og lyst til at deltage, er dette endog et meget positivt resultat.

Vi ser at næsten en 1/3 af respondenterne er *meget enige* i, at *Elevernes Folketingvalg* har øget de unges forståelse og motivation for at deltage i demokratiet.

I forhold til baggrunden og formålet med *Elevernes Folketingsvalg* er dette resultat glædeligt, da demokratiet ellers vil blive udfordret indefra.

Elevernes Folketingsvalg også i fremtiden?

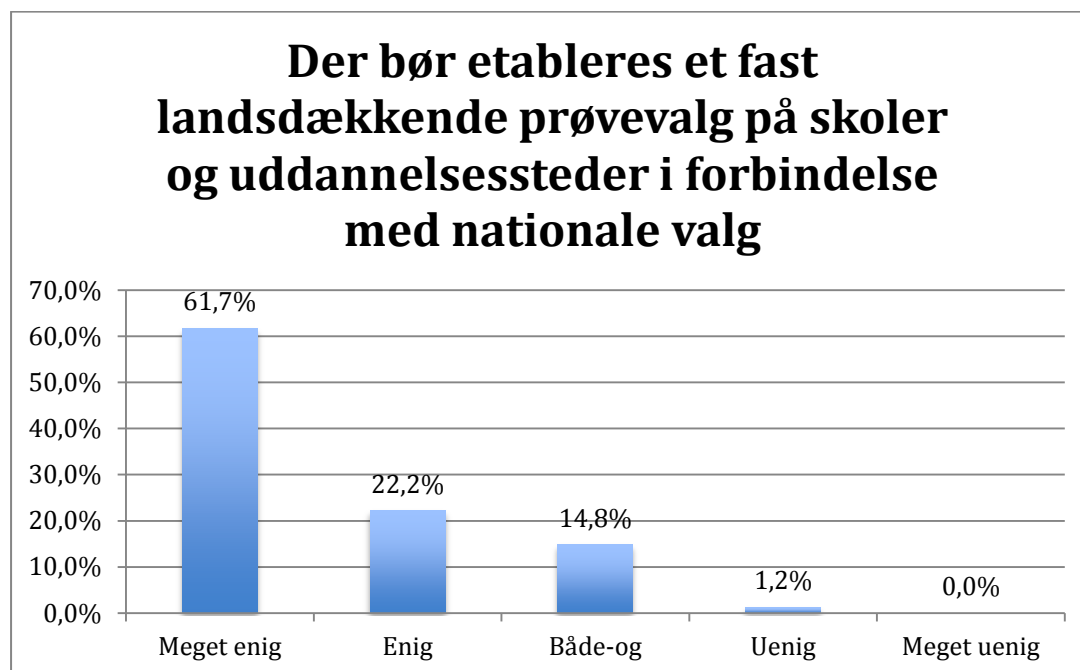
Respondenterne er blevet bedt om at forholde sig til, om de i fremtiden også ønsker at deltage i lignende nationale unge valg.

I forhold til det positive demokratiske udbytte, er det måske ikke så overraskende at næsten alle respondenter svarer *meget enig* eller *enig*, til spørgsmålet om deres skole kunne tænke sig at deltage igen.

Det er meget positivt, at lærere og undervisere har haft en så positiv oplevelse i forbindelse med *Elevernes Folketingsvalg*, at de fleste ønsker at deltage også i fremtidige ungevalg.

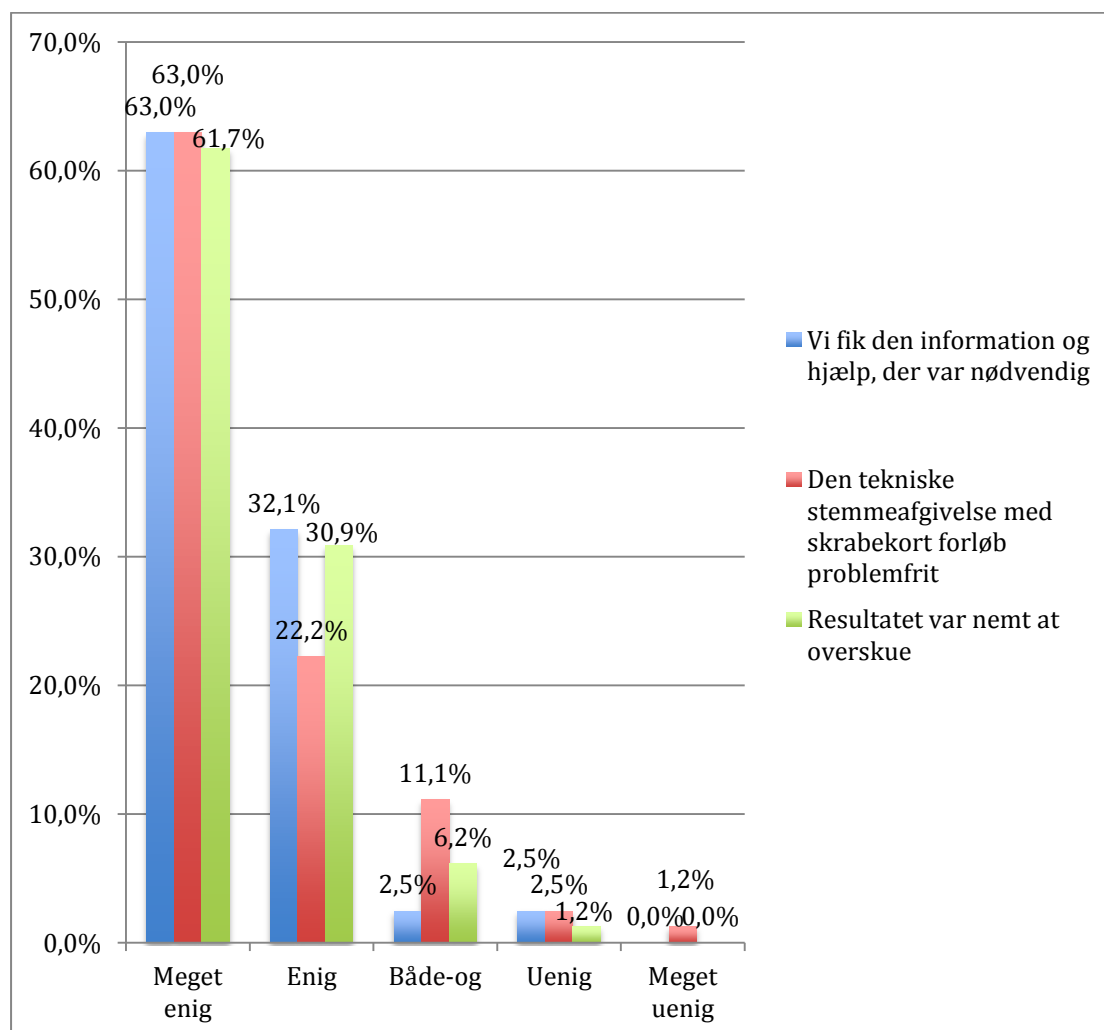
Udover fremtidige ungevalg på deres egen skole, er respondenterne også blevet bedt om at forholde sig til et landsdækkende ungevalgs fremtid.

Også i forhold til faste landsdækkende ungevalg, er respondenterne positive. Således svarer over 80 pct., at de er *meget enig* eller *enige* i at sådanne skal afholdes fast i forbindelse med nationale valg.

Den praktiske afvikling

Følgende afsnit præsenterer respondenternes vurdering af, hvordan den praktiske afvikling af Elevernes *Folketingsvalg 2011* er forløbet.

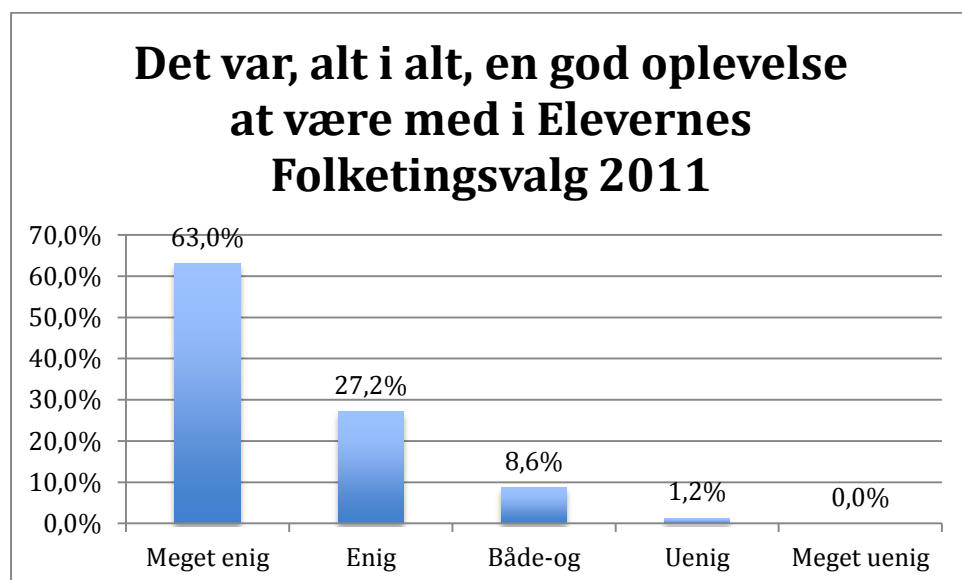
Overordnet ser det ud til at den tekniske og praktiske afvikling af *Elevernes Folketingsvalg* er forløbet tilfredsstillende.

Dog er der tilsyneladende et par skoler eller uddannelsesinstitutioner, der har oplevet at informationsniveauet og den elektroniske stemmeafgivelse ikke har forløbet planmæssigt.

Ved eventuelle kommende ungevalg vil vi derfor arbejde på at gøre vores kommunikation endnu mere tydelig og præcis. På den måde håber vi at kunne imødekomme nogen af de problemer, der har været i forbindelse med afholdelse af *Elevernes Folketingsvalg 2011*.

Elevernes Folketingsvalg 2011 – en god oplevelse?

Dette kapitel samler op på respondenternes besvarelser i forhold til udbytte og oplevelser i forbindelse med *Elevernes Folketingsvalg 2011*. Der er tale om en generel vurdering af forløb og udbytte.

Over 90 % af respondenterne er *meget enige* eller *enige* i denne påstand. Derfor er det positivt, at så mange skoler og uddannelsesinstitutioner deltog i *Elevernes Folketingsvalg 2011*.

Der er behov for at inddrage de unge mere i demokratiet. Ved at benytte hverdagsteknologier, som de unge kender i forvejen, er det muligt at lære om, hvordan demokratiet på en spændende og virkelighedstro måde. Det er i hvert fald den erfaring som afholdelsen af *Elevernes Folketingsvalg* har vist os.

Vi håber i fremtiden, at mange skoler og uddannelsesinstitutioner vil bruge det demokratiske rollespil – *VALGET ER DIT* – til at afholde lignende demokratifremmende temauger og dage. På den måde giver de unge mulighed for at træne og øve sig i demokratiet, og således skulle vi gerne vinde den kommende generations demokratikamp.

Hvad var det bedste?

40 ud af de 81 respondenter har angivet et åbent svar på hvad de synes var det bedste ved *Elevernes Folketingsvalg 2011*. Nedenstående er et lille udpluk af, hvad respondenterne svarede:

"Smagen af noget virkelig og noget landsdækkende. Det motiverede eleverne."

"At se eleverne allerede fra 7. klasse vise stor interesse for politik og demokrati"

"At eleverne begyndte at diskutere politik og fik en klar ide om vigtigheden af at stemme"

"At elevernes interesse omkring valget har været markant højere end det plejer. Mange har fortalt, at fordi de selv skulle stemme, har de diskuteret en masse med forældre og venner for at blive klar til selv at afgive stemme – de følte en forpligtigelse til at være orienteret. Den anonyme elektroniske afstemning var et hit"

"At eleverne fik mulighed for at stemme og bagefter kunne sammenligne resultatet med landets øvrige resultater, elevvalg såvel som det officielle valg."

Hvad kan forbedres?

Respondenterne har haft mulighed for at kommentere åbent i forhold til, hvad der kunne forbedres i *Elevernes Folketingsvalg*.

25 respondenter har kommet med forslag til forbedring. Især to ønsker går igen, og det drejer sig om muligheden for at opgøre resultatet i mandater og mulighed for stemme personligt.

Resultatet kan naturligvis opgøres i mandater, men kun uden brug af såkaldte kredsmandater. *Elevernes Folketingsvalg* var geografisk ikke ligelig fordelt, og derfor ville eventuelle kredsmandater fordele sig ujævnt og kunne give et skævt resultat. Samme problem gør sig gældende ved personlige stemmer, hvor resultatet også ville kunne skævvrides.

Udover dette ville det også medføre et betydeligt arbejde i forhold til kandidatlistor, hvis der var mulighed for stemme personligt. Således ville det blive dyrere og mere tidskrævende at sætte systemet op.

Overordnet mandatopgørelse vil dog helt sikkert i fremtiden bliver opgjort således, at der kan sammensættes et "unge folketing".

Konklusion

Formålet med denne rapport har været at afdække, hvorvidt Elevernes Folketingsvalg 2011, har bidraget til større opmærksomhed omkring Folketingsvalget, forståelse for demokratiet og motivation for at deltage aktivt i demokratiet.

Med udgangspunkt i respondenternes besvarelser må vi sige at formålet med Elevernes Folketingsvalg er opfyldt.

Der er overvejende positive tilbagemeldinger på de unges opmærksomhed omkring Folketingsvalget 2011. Opmærksomhed er en forudsætning for forståelsen af, hvordan demokratiet fungerer.

Forståelsen for demokratiet skulle gerne føre til en øget motivation for at deltage i demokratiske foreninger, organisationer samt institutioner.

Hvis ovenstående sammenhæng er korrekt, så bidrager Elevernes Folketingsvalg til alle tre elementer, og dermed også til at vi kan vinde næste generations demokratikamp.

I sidste end skulle det gerne føre til, at vi på sigt kan knække kurven med faldende aktiv deltagelse i det demokratiske samfund.

Elevernes Folketingsvalg kan naturligvis ikke vende denne udvikling alene, men vi mener, at tiltag som dette er nødvendige for at knække kurven. Sammen med lærere og undervisere bidrager *Elevernes Folketingsvalg* til at træningen af fremtidens demokratiske borgere således, at de kan gå direkte ind i startopstillingen på det demokratiske førstehold.